

Od Redakcji

Z przyjemnością oddajemy do rąk Czytelników siódmy tom „Acta Humana”. Tematem aktualnego numeru postanowiliśmy uczynić problematykę szeroko pojętych zmian. Zagadnienie to okazało się interesujące dla osób reprezentujących różne dyscypliny humanistyczne i eksplorujących rozmaite zagadnienia, co sprawiło, że tematyka opublikowanych artykułów jest zróżnicowana.

Tom, zgodnie z tradycją czasopisma, otwiera artykuł naukowca o uznanym dorobku. Tym razem nasze zaproszenie zgodziła się przyjąć Edyta Jabłonka, która omawia w swoim artykule wpływ języków obcych na leksykę portugalską. Obierając perspektywę diachroniczną, Autorka prezentuje główne kierunki zapożyczeń, akcentując przy tym związek ewolucji słownictwa z historią społeczno-polityczną kraju.

Autorzy kilku kolejnych artykułów również poruszają problematykę językoznawczą. Przemysław Terejko podejmuje zagadnienie miejsca pragmatyki w językoznawstwie kognitywnym po tzw. zwrocie pragmatycznym. Damian Gocół zajmuje się historią mówioną, omawia różne podejścia do tego prądu badawczego, opisuje zmiany w jego rozumieniu oraz zarysowuje perspektywy badania tekstów ustnych. Problematyka związana z pismem została natomiast podjęta przez Annę Sawę, która opisuje przekształcenia, jakim ulegał kształt typograficzny jednego z elementów ramy wydawniczej XVII-wiecznej reguły zakonnej. Językoznawstwo stosowane reprezentuje artykuł Dominiki Izdebskiej-Długosz, przedstawiający miejsce nauczania gramatyki w różnych metodach wykorzystywanych w dydaktyce języków obcych.

Artykuły Patryka Iwańczyka i Mateusza Kasiaka dotyczą zagadnień związanych z medioznawstwem zorientowanym lingwistycznie. P. Iwańczyk analizuje zmiany, jakie zaszły w wybranych felietonach Waldemara Łodzińskiego pod wpływem nawiązań do konwencji editorialu. M. Kasiak zajmuje się transformacjami tytułów artykułów z tygodników opinii, wykazując, że zróżnicowana forma tytułów znajdujących się w różnych miejscach czasopisma (choć odnoszących się do jednego tekstu) jest efektem starań o pozyskanie odbiorcy.

Perspektywę historyczną reprezentuje artykuł Ariela Orzelka, w którym omówione zostało zagadnienie zapatrywań publicysty Aleksandra Bocheńskiego na kwestię relacji Polski ze Związkiem Sowieckim od lat trzydziestych do pięćdziesiątych XX wieku.

Źródła z lat czterdziestych i pięćdziesiątych XX wieku budzą również zainteresowanie Renaty Bláhy, która analizuje wizerunek kobiety kreowany przez twórców Polskiej Kroniki Filmowej i na materiale pochodzącym z lat 1947–1956 opisuje, jaką wizję kobiecości przedstawiała ówczesna propaganda. Kateryna Metelska próbuje wykazać z kolei istnienie związku między przesądami a manipulacją. Celowi temu służy opis ukraińskich przysłów związanych z małżeństwem i ślubem.

Blok artykułów literaturoznawczych rozpoczyna tekst Artura Sadeckiego poświęcony twórczości Antoniego Czechowa. Autor prezentuje mechanizmy kognitywne wykorzystywane przez pisarza w różnych etapach jego twórczości. W kolejnym artykule Ewa Borkowiak poddaje analizie, skoncentrowanej na motywie Boga i inności, wybrane utwory ze zbioru *Xięga poezji idyllicznej* Piotra Własta (Marii Komornickiej). Autorka ostatniego z zamieszczonych w tomie artykułów, Anna Naumova, czyni przedmiotem swojego zainteresowania twórczość serbskiego pisarza Iwo Andricia, skupiając się na przedstawionej w niej wizji Bośni.

Podobnie jak w poprzednich numerach, tom zamykają recenzje książek oraz sprawozdania z wydarzeń naukowych. W bieżącym wydaniu zamieszczamy recenzje monografii Izabeli Domaciuk-Czarny *Onimia w przestrzeni fantasy* (Patrycja Herbut) i Krzysztofa M. Maja *Allotopie. Topografia światów fikcjonalnych* (Justyna Dąbrowska). Wśród sprawozdań z wydarzeń naukowych znalazły się relacje z konferencji „Przyjemności duchowe i cielesne w kulturze na przestrzeni dziejów” (Barbara Hołub), „Subiektywizm w języku” (Ewelina Justyna Krzykała) oraz „Światy post-apo” (Justyna Dąbrowska).

Naturalnie zdajemy sobie sprawę z faktu, że opublikowane w tomie analizy nie są w stanie wyczerpać tak bogatego i zróżnicowanego tematu, jakim są zmiany i transformacje. Mamy jednak nadzieję, że zamieszczone studia szczegółowe pozwalają pogłębić niektóre aspekty tego zagadnienia i mogą stanowić inspirację do dalszych badań.

Pragniemy wyrazić wdzięczność osobom, które miały istotny wkład w wydanie aktualnego numeru czasopisma. Autorom dziękujemy za złożenie do „Acta Humana” interesujących tekstów będących świadectwem ich zainteresowań naukowych, Recenzentom – za czas poświęcony na lekturę artykułów i wszelkie wnikliwe uwagi, pozwalające podnieść ich poziom merytoryczny, Radzie Naukowej – za wsparcie, na które zawsze możemy liczyć. Dziękujemy również Władzom Dziekańskim Wydziału Humanistycznego i Wydawnictwu UMCS

za życzliwość okazywaną naszym redakcyjnym poczynaniom. Pragniemy, aby szczerze wyrazy wdzięczności zechcieli przyjąć wszyscy, którzy wspierając nas na różne sposoby, przyczynili się do ukazania się siódmego już numeru „Acta Humana”.

Życzymy Czytelnikom przyjemnej i owocnej intelektualnie lektury.

Anna Sawa